

خبر

فروش جنگ‌افزار در جهان بازهم افزایش یافت

● در صادرات سلاح در سطح جهان، شرکت‌های آمریکایی حرف نخست را می‌زنند و پنج شرکت بزرگ آمریکایی در صدر فروشندگان جنگ‌افزار در جهان قرار دارند. به گزارش دویچه‌وله، مؤسسه SIPRI (انستیتو بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم) گزارش سالانه خود را منتشر کرده است. بر اساس این گزارش، تجارت سلاح در سال ۲۰۱۸ نیز از رونق بسیاری برخوردار بوده است. بر اساس این گزارش مجموعه فروش صد شرکت بزرگ تولید جنگ‌افزار در سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۴۲۰ میلیارد دلار بوده است. بنابراین درآمد ناخالص این شرکت‌ها در سال ۲۰۱۸ در قیاس با سال پیش از آن، افزایشی بیش از چهارونیم درصد داشته است. در محاسبات مؤسسه سیپری میزان فروش شرکت‌های تولید جنگ‌افزار کشور چین منظور نشده است. گفته می‌شود که آمار و اطلاعات دقیقی از میزان دادوستد سلاح در جمهوری خلق چین وجود ندارد.

آمریکابیشترافروش جنگ‌افزار در جهان

بیش از یک‌سوم تجارت جنگ‌افزار در سطح جهان توسط این پنج شرکت آمریکایی صورت می‌گیرد. برای نخستین بار از سال ۲۰۰۲ به این سو، پنج شرکت آمریکایی در صدر جدول بزرگ‌ترین شرکت‌های تولیدکننده جنگ‌افزار قرار دارند. شرکت لاکهیدمارتین آمریکا در بین صد شرکت بزرگ تولیدکننده جنگ‌افزار در صدر جدول قرار دارد. این شرکت در عرصه هوافضا، تجهیزات نظامی و امنیت اطلاعات فعالیت می‌کند. میزان فروش این شرکت در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال پیش از آن رشدی بیش از پنج درصد داشته است. علت رونق تجارت شرکت لاکهیدمارتین افزایش میزان فروش جنگنده‌های اف-۳۵ به کشورهای دیگر است. شرکت بوئینگ نیز با فروشی بیش از ۲۹ میلیارد دلار در ردیف دوم صد شرکت بزرگ تولید جنگ‌افزار قرار دارد.

بازار فروش شرکت‌های تولید جنگ‌افزار اسرائیل نیز در سال گذشته میلادی از رونق بسیاری برخوردار بوده است. شرکت‌های اسرائیلی پس از شرکت‌های تولید سلاح کره‌جنوبی در سال ۲۰۱۸ بیشترین میزان رشد را داشته‌اند. میزان فروش جنگ‌افزار توسط اسرائیل در سال ۲۰۱۸ در قیاس با سال پیش از آن رشدی معادل هشت‌وشش‌دهم درصد داشته است.

میزان فروش تسلیحات شرکت‌های اروپایی نیز در سال گذشته افزایش یافته و به ۱۰۲ میلیارد دلار رسیده است. در بین صد شرکت بزرگ تولید جنگ‌افزار در سطح جهان، ۲۷ شرکت اروپایی وجود دارند. در بین کشورهای اروپایی، بریتانیا بیشترین میزان فروش جنگ‌افزار را دارد. پس از بریتانیا، فرانسه در تولید و فروش جنگ‌افزار بیش از سایر کشورهای اروپایی فعالیت داشته است.

سمیر خطیب از نامزدی نخست‌وزیری کنار کشید احتمال ظهور دوباره حریری

● پس از حمایت مفتی لبنان از سعد الحریری، نخست‌وزیر مستعفی لبنان، سمیر خطیب، نامزد پست نخست‌وزیری لبنان که از سوی حریری معرفی شده بود، کناره‌گیری کرد. به‌گزارش الجزیره، اکنون بار دیگر نگاه‌ها به سوی حریری است که نخست‌وزیری را بر عهده بگیرد. با کناره‌گیری سمیر خطیب، میشل عون، رئیس‌جمهوری لبنان رایزنی‌ها با قانون‌گذاران برای تعیین نخست‌وزیر را تا ۱۶ دسامبر به تعویق انداخت. او روز یکشنبه گفت که بیشتر احزاب در پارلمان این تعویق را درخواست کردند.

سعد حریری در پی چند هفته اعتراضات خیابانی علیه سیاست‌مداران حاکم، فساد، فرقه‌گرایی و مشکلات اقتصادی در ۲۹ اکتبر از سمت خود استعفا داد. پس از استعفاي حریری، میشل عون از او خواست تا زمان تشکیل دولت جدید سمت خود را حفظ کند.

خطیب پس از دیدار با شیخ عبداللطیف دربان گفت: «پس از دیدار با مفتی لبنان و شنیدن رهنمودها و سخنان‌شان، بر تقویت یکپارچگی ملی و اسلامی تأکید شد. ایشان به من اعلام کردند که پس از انجام دیدار‌ها و رایزنی‌ها، توافق شد که حریری برای تشکیل دولت معرفی شود».

معترضان پس از اعلام این‌ خبر در اعتراض به نحوه تشکیل دولت و تأخیر در انتخاب نامزد نخست‌وزیری در میانه سقوط اقتصاد کشور بار دیگر دست به گردهمایی زدند. آنها سریعاً به بازگشت احتمالی حریری واکنش نشان دادند. لیال سیلانی یکی از متعرضانی که در برابر پارلمان تجمع کرده بودند، به الجزیره گفت: «ما رئیس دولت مستقل می‌خواهیم- حریری نیز از این قاعده مستثنا نیست. او یکی از ارکان این قدرت است. او و خانواده‌اش او (...) آنها نباید او را به این دلیل که روابط بین‌المللی خوبی دارد به‌عنوان ناجی ما معرفی کنند».

نیروهای امنیتی مانع از راهپیمایی معترضان به سمت دفتر حریری شدند اما حتی باران شدید نیز مانع از رسیدن ده‌ها معترض مقابل دفتر حریری نشد و معترضان در آنجا شعار دادند: «تو برنخواهی گشت حریری» و «انقلاب، انقلاب».

چهلمین نشست سران شورای همکاری خلیج فارس که فردا به میزبانی عربستان برگزار می‌شود، می‌تواند به نقطه عطفی در تاریخ این شورا تبدیل شود. قطر از بیش از دو سال پیش از سوی عربستان و با اتهام «حمایت از گروه‌های تروریستی در خاورمیانه و ایجاد شکاف در میان کشورهای عربی و مداخله در سیاست خارجی این کشورها از طریق شبکه الجزیره» مورد تحریم و محاصره دریایی، زمینی و هوایی قرار گرفت. ریاض با تحریم و محاصره قطر توانست این کشور کوچک اما تأثیرگذار و ثروتمند را منزوی کند و حال نشانه‌ها از تمایل دو طرف برای عادی‌سازی روابط حکایت می‌کند. با اینکه بسیار بعید به نظر می‌رسد که در نشست یک‌روزه شورای همکاری خلیج فارس یخ‌های روابط قطر و عربستان کاملاً آب شود اما با توجه به تغییر رویکرد عربستان در سیاست خارجی در ماه‌های اخیر می‌توان انتظار داشت کام‌های اولیه برای بهبود روابط دو کشور در این نشست برداشته شود. در تحریم و محاصره عربستان علیه قطر، همراهان ریاض از جمله امارات متحده عربی، بحرین و مصر هم همراهی کردند و اکنون مقام‌های این سه کشور هم نسبت به قطر تغییر رویکرد داده‌اند. در هفته‌های اخیر نشانه‌های بارزی از تغییر فضا در روابط عربستان و همراهانش با قطر مشاهده شده است. ریاض از یک‌سو موافقت کرد تا تیم ملی فوتبال این کشور در مسابقات کشورهای عربی که در قطر برگزار شد، شرکت کند و پس از آن هم امیر قطر در پاسخ به دعوت‌نامه ملک سلمان، پادشاه عربستان برای شرکت در نشست شورای همکاری خلیج فارس اعلام کرد که قطر در این نشست شرکت می‌کند. بااین حال شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر مشخص نکرد که خودش هم در این نشست شرکت می‌کند یا خیر.

پیش‌ازاین هم روزنامه وال‌استریت ژورنال از ملاقات شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی وزیر خارجه قطر با مقام‌های ارشد عربستان برای رفع تنش‌ها خبر داده بود. وزیر خارجه قطر این خبر را اخیراً و زمانی که برای شرکت در نشستی در رم حضور داشت، تأیید کرد و گفت: «ما تلاش‌هایی برای ایجاد گشایش در روابط میان قطر و عربستان انجام داده‌ایم. گفت‌وگوهایی با طرف‌های مختلف از جمله عربستان انجام شده و بن‌بست ایجادشده در حال پایان‌یافتن است».

نشست اسمال شورای همکاری خلیج فارس ابتدا قرار بود در امارات برگزار شود اما در نهایت ریاض پایتخت عربستان به‌عنوان میزبان چهلمین نشست این شورا انتخاب شد. روز گذشته سلطان بن سعد المریمخی وزیر مشاور در امور خارجه قطر که ریاست هیئت قطری شرکت‌کننده در نشست شورای همکاری خلیج فارس را دارد، وارد ریاض شد. سعد المریمخی سال گذشته نیز به‌عنوان نماینده قطر در نشست شورای همکاری خلیج فارس در ریاض شرکت کرده بود. بااین‌حال هنوز این احتمال وجود دارد که امیر قطر نیز در این نشست شرکت کند. عربستان به همراه بحرین، امارات و مصر، دو سال قبل ۱۳ شرط را برای عادی‌سازی روابط خود با قطر تعیین کرده بودند که مهم‌ترین این شروط «تعطیلی شبکه الجزیره، تعطیلی پایگاه نظامی ترکیه در قطر و کاهش رابطه با ایران» عنوان شده بود. عماد حرب، مدیر مؤسسه تحقیقاتی «مرکز عرب» در واشنگتن درباره عادی‌سازی روابط عربستان و قطر می‌گوید: «در برخی موارد می‌توان امیدوار بود که مصالحه و آشتی میان دو طرف برقرار شود اما این آشتی در کام‌های اول کاملاً محدود است. پادشاه عربستان می‌خواهد با قطر به توافق دست یابد اما نکته مهم در این میان این است که هرقدر عقب‌نشینی عربستان از شروط تعیین‌شده خود بیشتر باشد وجهه و اعتبار ریاض هم بیشتر زیر سؤال می‌رود. نکته دوم هم

چهلمین نشست شورای همکاری خلیج فارس و نشانه‌هایی از بهبود رابطه قطر و عربستان

آغاز مصالحه یا تداوم اختلاف

آشتی محدود

این است که امارات متحده عربی هنوز به‌طور کامل حاضر نیستت را روابط خود با قطر را عادی‌سازی کند. رهبران امارات اصرار دارند که قبل از بهبود رابطه با قطر، این کشور باید روابط خود با ترکیه و اخوان‌المسلمین را قطع کند. عبدالله بعبود، تحلیلگر تحولات خلیج فارس هم به لزوم اتحاد اعضای شورای همکاری خلیج فارس اشاره می‌کند و می‌گوید: «تمام کشورهای عضو این شورا می‌خواهند با وجود تمام اختلاف‌ها، اتحاد خود را حفظ کنند تا در صورت بروز تنش، با هم‌ای هم به مقابله با آن بپردازند. بااین‌حال در شرایط فعلی باید اعراف کرد که حتی اگر عربستان و قطر به توافقی برای آشتی و مصالحه دست پیدا کنند، بازهم این واقعیت انکارنشدنی وجود دارد که تنش‌های متعدد میان اعضا باعث شده شورای همکاری خلیج فارس دیگر از اعتبار سابق برخوردار نباشد. زمان زیادی نیاز است تا اعضا دوباره بتوانند اعتماد هم را جلب کنند».

بااین‌حال بسیار بعید است که در نشست ۴۰سالگی شورای همکاری خلیج فارس، توافقی کامل برای عادی‌سازی روابط میان عربستان و قطر حاصل شود؛ چراکه اختلاف سیاست‌های قابل‌توجهی میان برخی از اعضا وجود دارد. یکی از مهم‌ترین این اختلاف‌ها رابطه اعضا با ایران است. بعبود دراین‌باره می‌گوید: «با درنظرگرفتن ملاحظات ژئوپلیتیک و ژئو استراتژیک هریک از کشورهای عضو، رویکرد و رابطه آنها با ایران نیز با

تعامل با معترضان نتیجه ملموس اعتراض‌های ۲۰۱۹

داشته باشد، شیلی است؛ کشوری که مدت‌ها به‌عنوان یکی از موفق‌ترین و باثبات‌ترین کشورهای آمریکای لاتین شناخته می‌شد. جرقه اعتراض‌ها در شیلی در ماه اکتبر توسط دانشجویان زده شد. آنان به افزایش کرایه‌های مترو معترض بودند. این اعتراض‌ها به‌سرعت به شورش‌های خیابانی بدل شد و ایستگاه‌های مترو و مراکز خرید در آتش سوختند. اما پس از مدتی صدها هزار نفر از شهروندان شیلی به جمع تظاهرات آرام مردمی پیوستند. دولت راست‌گرای سیاستین پینه‌را که در روزهای نخست به سربازان ارتش دستور مقابله با معترضان را داده بود، در چرخشی سعی کرد آنان را با اعطای امتیازهای سیاسی و اقتصادی آرام کند و حتی در اقدامی مهم‌تر با رهبران معترضان دیدار و توافق کرد که برای تغییر قانون اساسی کشورش که در زمان دیکتاتوری آگوستو پیوشه نوشته شده بود، رفراندوم برگزار کند. این رفراندوم می‌تواند منجر به تغییرات گسترده‌ای در آموزش و پرورش و برنامه‌های اجتماعی شیلی شود که سال‌هاست مردم از آن کله‌مند هستند.

هرچند نمی‌توان امیدوار بود که تغییر مشابهی در عراق یا لبنان

هم تفاوت‌هایی دارد. برخی کشورها رابطه با ایران را یک چالش می‌دانند و برخی دیگر یک تهدید. این رویکردهای متفاوت نسبت به ایران باید از سوی اعضای شورا به‌درستی درک شود تا انسجام شورای همکاری خلیج فارس حفظ شود».

سابقه شورا

شورای همکاری خلیج فارس به‌عنوان ائتلافی سیاسی- اقتصادی در سال ۱۹۸۱ و با حضور کشورهای واقع از شبه‌جزیره عربستان شامل بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان و امارات تشکیل شد تا به همکاری‌های اقتصادی، امنیتی و فرهنگی اعضا سرعت بخشد. با تنشی که در سال ۲۰۱۷ میان عربستان به‌عنوان مهم‌ترین عضو شورا و قطر ایجاد شد، تردیدها نسبت به اعتبار و جایگاه شورای همکاری خلیج فارس در منطقه افزایش یافت.

لوجیانو زاکارا، محقق تحولات سیاسی خاورمیانه در دانشگاه قطر درباره اعتبار این شورا می‌گوید: «آغاز تنش میان ریاض و دوحه ضربه‌ای به اعتبار و اتحاد شورای همکاری خلیج فارس وارد کرد که جبران‌ناپذیر است. ظرفیت این شورا برای ایجاد فضایی دوستانه با هدف همکاری‌های سیاسی، دفاعی و امنیتی و سیاست خارجی دیگر وجود خارجی ندارد. محاصره قطر نشان داد که برخی از اعضا می‌توانند به‌جای متحدی قابل اتکا به تهدیدی بزرگ تبدیل شوند و این دقیقاً برخلاف ایده تشکیل شورای همکاری در سال ۱۹۸۱ است. ازاین‌پس بیش از گذشته باید در انتظار شعارهای کلی و تبلیغاتی و نمایش مصنوعی اتحاد و همبستگی از سوی این شورا باشیم».

از سوی دیگر بعبود هم نسبت به نتیجه‌بخش‌بودن مذاکرات و تصمیم‌گیری‌ها در شورای همکاری خلیج فارس تردید دارد و دلایل خود در این‌گونه بیان می‌کند: «ریم‌کان یروزه نشست شورای همکاری خلیج فارس برای حل تنش‌ها کافی نیست و فرصت دیدارهای دوجانبه و رودرو و بحث درباره موضوعات مهم و کلیدی را نمی‌دهد و همه‌چیز منتهی به بیانیه‌هایی کلی و شعاری می‌شود. در نشست اسمال هم با وجود تمام محدودیت‌ها، مصالحه میان عربستان و قطر مهم‌ترین موضوع مورد بحث خواهد بود. اما بیانیه پایانی تفاوت‌چندانی با بیانیه‌ها و موضع‌گیری‌های تکراری درباره لزوم همکاری، فلسطین، اقدام مشترک اعراب و دیگر موضوعات ندارد».

رویداد

ورود خودروهای نظامی آمریکا به پایگاه عین‌الاسد

● شبکه خبری روسیا الیوم گزارش داد، روز گذشته تجهیزات نظامی جدید آمریکا وارد پایگاه هوایی عین‌الاسد در منطقه البغدادی، واقع در استان الانبار شدند. طبق این گزارش، تجهیزات جدید آمریکا شامل ۵۰۰ خودروی نظامی است و از اردن به پایگاه عین‌الاسد منتقل شده‌اند.

انتقال کودکان داعشی در سوریه

● برخی منابع در حسکه مدعی شدند، هم‌زمان با ادامه قتل‌ها در داخل اردوگاه الهول که آخرین آنها یک زن ترکستانی بود، نیروهای سوریه دموکراتیک (قسد) با همکاری نیروهای آمریکایی گروه جدیدی از کودکان داعشی را از این اردوگاه به اردوگاه روستای تل‌اسود منتقل کردند.

کمپین بایکوت میانمار در آستانه جلسات لاهه

● یک روز پیش از آغاز جلسات استماع نسل‌کشی در میانمار در دیوان کیفری بین‌المللی در لاهه، فعالان حقوق بشر حامی اقلیت مسلمان روهینگیا خواستار بایکوت جهانی میانمار شدند. به گزارش خبرگزاری روتترز، آنگسان سوچی، رهبر دوفاکتوی میانمار، در جلسات سه‌روزه استماع در پرونده‌ای که در ماه نوامبر از سوی گامبیا علیه این کشور ثبت شد، به دفاع از کشورش خواهد پرداخت.

سفر رئیس ستاد مشترک امارات به خارطوم

● حمد محمد ثانی الرمیثی، رئیس ستاد مشترک ارتش امارات، فردا در سفری رسمی و با هدف توسعه روابط دوجانبه به خارطوم، پایتخت سودان می‌رود.

«جنبش چتر» در کلمبیا

● بارش باران در پایتخت کلمبیا در کنسرتی در حمایت از معترضان، تصاویری از جنبش چتر هنگ‌کنگ را ایجاد کرد. به گزارش ایسنا، مدتی است که شهروندان کلمبیا مانند مردم هنگ‌کنگ به خیابان‌ها می‌آیند تا به سیاست‌های دولت اعتراض کنند.

بیانیه ۳ کشور اروپایی علیه حشدالشعبی عراق

● سه کشور بریتانیا، فرانسه و آلمان در بیانیه‌ای با طرحی ادعایی، از عادل عبدالمهدی، نخست‌وزیر عراق، خواستند نیروهای حشدالشعبی از صحنه تظاهرات دور بمانند و عاملان کشتار اخیر السک محاکمه شوند.

حمله گروه‌های یهودی آمریکا به ترامپ

● چند گروه یهودی آمریکا، رئیس‌جمهوری آمریکا موسوم به «شورای اسرائیلی- آمریکایی» که طی آن دونالد ترامپ از آمریکایی‌ها خواسته بود «بیشتر اسرائیل را دوست داشته باشند» مورد انتقاد قرار داده و اظهارات او را دارای بار یهودی‌ستیزی و به‌شدت توهین‌آمیز دانستند.

مصمم‌بودن مکرون برای اصلاح بانزشتگی

● امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه، مصمم است که با وجود آسیب گسترده‌ای که به دنبال اعتصاب‌ها در سراسر فرانسه به شبکه حمل‌ونقل این کشور وارد شده، روند اجرای اصلاحات حقوق بانزشتستگی را ادامه دهد. رئیس‌جمهور فرانسه و ادوار فلیپ، نخست‌وزیر این کشور، برای ادامه روند اصلاحات حقوق بانزشتگی که از سوی دولت ارائه شده، با حضور وزرای ارشد کابینه این کشور تشکیل جلسه دادند.

حمله پلیس ترکیه به تجمع زنان در استانبول

● پلیس ترکیه به تظاهرات صدها زن در استانبول که با تجمع در منطقه «کادیکوی» این شهر به خشونت علیه زنان اعتراض داشتند، حمله کرد. این زنان در این‌منطقه تجمع کرده بودند تا به صورت دسته‌جمعی آهنگی را به نام «محتاجوزی بر سر راه تو» با مضمون دفاع از قربانیان تجاوز و محکوم‌کردن کوتاهی دولت در مبارزه با خشونت علیه زنان اجرا کنند.

نگرانی‌ها درباره سقوط پایتخت لیبی

● با پشتیبانی روسیه، پیشروی نیروهای ژنرال خنتر به سمت طرابلس شتاب گرفته و درگیری‌ها به سمت مرکز شهر کشیده می‌شود. فرستاده ویژه سازمان ملل در امور لیبی وضعیت پایتخت را بسیار نگران‌کننده می‌داند.

سوسیال دموکرات‌ها جوان‌ترین نخست‌وزیر تاریخ فنلاند را برگزیدند ریاست بانوی ۳۴ساله

سوسیال‌دموکرات‌های فنلاند که رهبری دولت ائتلافی متشکل از پنج حزب را در دست دارند، سانا مارین ۳۴ساله را به نخست‌وزیری برگزیدند. خانم مارین که هم‌اکنون عهده‌دار وزارت حمل و نقل فنلاند است و از هفته آتی کار خود را در سمت جدید آغاز می‌کند، جایگزین آنتی رینه، نخست‌وزیر مستعفی این کشور، می‌شود.آنتی رینه سه‌شنبه گذشته پس از آنکه سنتر پارتی (حزب مرکز) فنلاند اعلام کرد از عملکرد او در نحوه مواجهه با اعتصاب کارکنان بخش خدمات پستی راضی نیست و به او در هیئت نخست‌وزیر اعتمادی ندارد، استعفا داد. نخست‌وزیر مستعفی فنلاند در این‌باره گفت: پس از اعتصاب دوهفته‌ای سرویس پست در این کشور اعتماد به نفس خود را از دست داده‌ام.بنابراین سانا مارین که بزودی بر کرسی نخست‌وزیری تکیه می‌زند، جوان‌ترین نخست‌وزیر تاریخ فنلاند است. سانا مارین دو سال از اسکو‌اهو که در سال ۱۹۹۰ در ۳۶سالگی نخست‌وزیر فنلاند